

FUNCTIONARUL PUBLIC

ZIAR BILUNAR EDITAT DE CĂTRE ACADEMIA DE ADMINISTRARE PUBLICĂ
SUPPLEMENT LA REVISTA „ADMINISTRAREA PUBLICĂ”

Conform rezultatelor admiterii la programele de master realizate de către Academia de Administrare Publică în cadrul Universității de Stat din Moldova au demonstrat o dată în plus suprasolicitarea aspiranților la studii superioare de master la specialitățile în domeniul științelor administrative. Astfel, pentru cele 200 de locuri bugetare, destinate personalului din cadrul serviciului public au optat 318 de candidați, urmare, concursul de admitere a constituit, per Academie, 1,5 persoane/loc.

Anul de studii 2021-2022 a fost unul important pentru Academia de Administrare Publică, dat fiind inițierea procedurii de evaluare externă în vederea acreditării programelor de master și acreditării instituționale.

În perioada mai-iunie curent, Comisia de evaluare externă, aprobată prin decizia Consiliului de conducere al Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare a examinat rapoartele de autoevaluare prezentate de Academia de Administrare Publică, a dovezilor aduse, dar și a realizat vizite de evaluare în cadrul Academiei.

Drept urmare, în cadrul ședinței din 29 iulie 2022, Consiliului de conducere al ANACEC a decis acreditarea programelor de master solicitate de Academia de Administrare Publică (absorbită de Universitatea de Stat din Moldova), după cum urmează:

- *Administrare publică, domeniul general de studiu*

Studii de masterat la programele științe administrative acreditate

UNIVERSITATEA
DE STAT DIN
MOLDOVA

040 Științe administrative, master de profesionalizare, 120 credite ECTS, formele de învățământ cu frecvență și cu frecvență redusă;

- *Management, domeniul general de studiu 041 Științe economice, master de profesionalizare, 120 credite ECTS, formele de învățământ cu frecvență și cu frecvență redusă;*

Este un rezultat, care confirmă necesitatea și oportunitatea studiilor de master pentru personalul din serviciul public, Academia fiind o instituție flexibilă la schimbările care se produc în sistemul administrativ și capabilă să actualizeze operativ, la necesitate, atât planurile de studii, cât și conținuturile

oportunități de dezvoltare a sistemului de formare a personalului din serviciul public, pe care Academia de Administrare Publică urmează să le implementeze în cadrul Universității de Stat din Moldova.

Decizia Consiliului de conducere al Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare nr. 33 din 29 iulie 2022 cu privire la rezultatele evaluării externe a calității programului de studii superioare de master Administrare publică.

Decizia Consiliului de conducere al Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare nr. 34 din 29 iulie 2022 cu privire la rezultatele evaluării externe a calității programului de studii superioare de master Management.

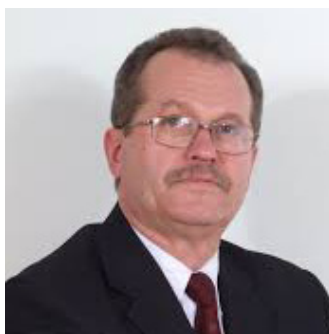
Decizia Consiliului de conducere al Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare nr. 35 din 29 iulie 2022 cu privire la rezultatele evaluării externe a calității programului de studii superioare de master Relații internaționale.

- *Relații internaționale, domeniul general de studiu 031 Științe sociale și comportamentale, master de profesionalizare, 120 credite ECTS, formele de învățământ cu frecvență și cu frecvență redusă.*

acestora, accentul fiind pus pe conexiunea dintre abordările teoretice și aspectele practice și transpunerea acestora în procesul de predare-învățare.

Acreditarea programelor de master deschide noi

Alexandru ARSENI,
profesor, doctor habilitat,
Președintele Consiliului
Național al Unirii,
Deputat al Poporului
Parlamentului
„Independenței RM”
(1990-1994)

Ceea ce nu pot și nu vor să înțeleagă „stataliștii și moldoveniștii” sunt consecințele acceptării pentru Națiunea română în unitatea sa Naturală, Legală și Legitimă, a efectelor Pactului Ribbentrop-Molotov și ale Protocolului adițional secret declarat nule și neavenite „ab initio”, inclusiv, de statele agresoare: Germania și URSS (decembrie 1989).

Fenomenul esențial rezidă în promovarea, ce-i drept în funcție de etapă istorică, a politicii de deznaționalizare a populației băștinașe și de colonizare a românilor „basarabeni” începând cu anul 1812.

Acest proces a decurs prin implementarea învățământului în limba rusă, prin rusificarea clerului și influența lui asupra maseilor. În pofida acestor acțiuni antiumane, totuși spiritul unității Naționale nu a dispărut, iar drept argument juridic major ne servește Actul Unirii, adoptat de către Sfatul Țării, organ legal și legitim reprezentativ, privind Unirea Basarabiei cu Patria-MAMĂ ROMÂNIA.

Astfel, Sfatul Țării a recurs la structura statală doar pentru a avea posibilitatea juridică și politică de a se rupe de la noul imperiu sovietic și de a reveni în cadrul natural, legal și legitim al Statului Național Român.

Însă noul imperiu sovietic, ghidat permanent de teoria revoluției proletare, a încheiat, la 23 august 1939, cu Guvernul Germaniei Naziste, pactul Ribbentrop-Molotov și Protocolul adițional secret, în urma cărui teritoriu NAȚIONAL al STATULUI ROMÂN din Nistru și Prut cu cetățenii români a fost din nou ocupat la 28 iunie 1940 de către Guvernarea Moscovidă.

De data aceasta, ocupanții au pus în mișcare un nou plan, prin formarea ilegală, la 2 august 1940, a așa-zisei Republici Sovietice Socialiste Moldovenești, incluzând o parte din teritoriul fostei RASSM în componența sa, iar sudul Basarabiei, Ținutul Herța și Nordul Bucovinei au fost incluse în componența Ucrainei Sovietice.

Sentimentul Național a început să fie distrus prin arestarea și împușcarea Deputaților Sfatului Țării, prin deportările intelectualilor, gospodărilor, clerului, tocmai cea mai conștientă parte a populației care contribuia la cristalizarea identității și unității conștiinței naționale românești. În același timp, pe toate căile, inclusiv prin cler, se promova moldovenismul și prin grafie, și prin promovarea la guvernare a electoratelor inculte, cultivând conceptul „statalitate și moldovenism”, trăsături ostile identității noastre Naționale românești.

Acest procedeu era aplicat periodic față de acea parte a locuitorilor care, în mod natural, concepeau identitatea națională română și o promovau. Se recurgea la deportări, arestări, „deplasări” ale tinerilor la școlile profesionale în alte republici etc.

Cu toate acestea, niciun regim antiuman, precum a fost cel sovietic și este astăzi cel moscovit, nu poate opri mersul istoriei.

O maximă ne spune: „Ce

este hotărât de Bunul Dumnezeu, nu este în puterea omului să schimbe”.

Perioada 1985-1990 s-a caracterizat printr-un val de renaștere națională, inclusiv la românii basarabeni. Ca urmare, în februarie-martie 1990 poporul, prin votul său conștient, și-a desemnat reprezentanții – Depuzații Poporului în Parlament, care să-i exprime și realizeze, pe cale juridică, voința spre Suveranitate și Libertate.

În consecință, la 23 iunie 1990, Depuzații Poporului, întruniți în Sesiunea ordinară, adoptă Declarația Suveranității și Avizul Comisiei Parlamentare, prin care Pactul Ribbentrop-Molotov este declarat nul și neavenit „ab initio”. Așa s-a declanșat procesul de redobândire a libertății, pe cale juridică, față de imperiul sovietic.

Anume Spiritul unității și al identității naționale a triumfat la 27 august 1991, prin adoptarea de către depuzații poporului întruniți în sesiunea extraordinară a Declarației de Independență față de imperiul sovietic și a Imnului: „Deșteaptă-te române!”. Aceste acte epocale au fost legitimate prin votul unanim al delegaților plenipotențieri la Marea Adunare Națională, exercitarea directă a Suveranității Naționale de către Popor.

Spiritul și finalitatea Declarației de Independență este cuprins în următorul alineat-nucleu: Republica Moldova este un stat suveran, independent și democratic, liber să-și hotărască prezentul și viitorul, fără niciun amestec din afară, în conformitate cu idealurile și năzuințele sfinte ale poporului în spațiul istoric și etnic al devenirii sale naționale.

Următorul pas pe care urmau să-l întreprindă depuzații poporului, în conformitate cu Declarația de Independență, era să fie adoptată Constituția – Le-

gea fundamentală și, cu aceste în regulă, să se revoteze reunificarea, adică revenirea în cadrul statului Național România.

Însă, și de data aceasta, imperiul moscovit a recurs la aceeași strategie de a menține acest teritoriu cu populație sub dominație, dar utilizând tactica „statalității și moldovenismului”. Apropo, Polonia a fost divizată de trei ori, dar nici o dată nu a acceptat formațiuni statale separate și a luptat și a constituit un singur stat Polonia cu o singură națiune – națiunea poloneză.

Aceasta, deoarece „Țara este statul încheiat care conține în sine atât națiunea cât și solul. Statul organizat, așezat și pașnic, care pe drumul hotărât de soartă. Statul născut în mod natural din pământul plămădit cu sânge, iar nu o simplă creatură juridică de moment a unor interese și acorduri internaționale” [Teodorescu A. Valoarea juridică a unui cuvânt românesc. Analele Academiei Române, Memoriile secțiunii istorice, seria III, Tomul XXVIII. București: Editura „Cerna”, 1992, p.263].

În pofida acestei axiome, începând din februarie 1993 și până în prezent, contrar prevederilor Declarației de Independență, își dau „concursul” la „noi programe de stat” fiind în fond profitori și asupritori ai poporului de facto și de jure, continuă politica de deznaționalizare, păstrând, camuflat, Republica Moldova în sfera de influență a Moscovei, promovând de fapt consecințele pactului odios.

În numele Eternității și egalității Națiunilor întregite, unica soluție naturală, legală și legitimă este Reunificarea noastră Națională și Teritorială în cadrul statului Român recunoscut pe plan mondial în perioada interbelică.

Așa să ne ajute Bunul Dumnezeu!

Casa Limbii Române – promotoare a demnității naționale

La 31 august, curent, se împlinesc 24 de ani de la inaugurarea Casei Limbii Române „Nichita Stănescu” (CLR), importantă instituție de cultură și asistență didactică a primăriei municipiului Chișinău.

Apreciind evenimentul, poetul Grigore Vieru, unul dintre susținătorii marcanți ai procesului de renaștere a limbii române, accentua: „Credem că vom fi cu adevărat liberi numai atunci când întreaga Republică va deveni o Casă a Limbii Române, iar căsuța din strada Kogălniceanu 90 se va preschimba într-o biserică prin care să arătăm lumii că suntem niște ființe creștine și nu păgâni”.

Deschiderea Casei Limbii Române din inițiativa lui Alexandru Bantoș, redactor-șef al revistei „Limba Română”, cu susținerea colegiului de redacție a acestei publicații și, evident, a primăriei municipiului Chișinău, condusă de Serafim Urecheanu, a marcat începutul unei noi practici în procesul de creare a condițiilor reale, cu efect maxim pentru studierea și cunoașterea mai temeinică a limbii române, a culturii și civilizației neamului. Concepția viitoarei instituții, elaborată de un colectiv de oameni de știință și de cultură, are la bază aspirația de renaștere națională a românilor basarabeni, principiile de afirmare autentică a independenței și suveranității Republicii Moldova, prescripțiile legislației lingvistice ale celui de-al doilea stat românesc.

De-a lungul anilor, la Casa Limbii Române au fost organizate numeroase lansări de carte, de publicații, vernisaje, întâlniri cu oameni de știință, de cultură, cu scriitori, pictori, sculptori, cineaști etc. din Republica Moldova, din România, din alte țări. Eugeniu Coșeriu, Solomon Marcus, Dumitru Irimia, Constantin Ciopraga, Stelian Dumistrăcel, Gheorghe Chivu, Grigore Vieru, Anatol Ciobanu, Silviu Berejan, Nicolae Corlăteanu, Mircea Borcilă, Ion Ciocanu, Ion I. Ionescu, Gheorghe Mihai Bârlea – sunt doar câteva dintre figurile cu renume care au trecut pragul CLR. Toate acțiunile organizate – conferințe, întruniri științifice și de creație, concursuri, spectacole, expoziții – au drept scop punerea în lumină a zestre noastre naționale înmagazinată în cea mai de preț comoară pre nume Limba Română.

O parte importantă a activității Casei Limbii Române o constituie coordonarea și organizarea cursurilor de limba română pentru adulți, inițial cu două direcții prioritare: pentru românii basarabeni care doresc să-și aprofundeze cunoștințele în materie de limbă – lucrătorii din administrația publică, la cei din comerț, poștă, contabilitate etc. – și pentru alojeni, sub același aspect.

CLR a devenit, între timp, un serios și necesar punct de reper pentru numeroase persoane, spune Alexandru Bantoș, directorul CLR. Indiferent de apartenență etnică, politică, religioasă, trecând pragul CLR, cetățenii obțin șansa de a depăși blocajul lingvistic provocat de necunoașterea sau cunoașterea insuficientă a limbii de stat. Or, urmând cursurile de limba română la CLR, audienții (în ultimii zece ani cursurile sunt organizate, în special, pentru reprezentanții minorităților naționale) învață nu numai limba statului în care trăiesc, dar obțin abilități indispensabile integrării lor în societate, posibilitatea de a asimila literatura, cultura, arta populației majoritare. Pe parcursul celor 24 de ani de existență, CLR a acumulat o bogată experiență, recunoscută și apreciată de cetățenii alojeni din mun. Chișinău (ruși, beloruși, ucraineni, găgăuzi, bulgari, evrei), dar și de către reprezentanții misiunilor diplomatice și de afaceri de peste hotare, aflați la Chișinău.

Casa Limbii Române, ca orice casă românească, este modestă la înfățișare, dar ambițioasă în gânduri și realizări. Este ospitalieră, generoasă, tolerantă, adevărată promotoare a demnității naționale. Aici sunt bine primiți toți cei care vin însetați de cultură, de prietenie, de conlucrare pe același pământ pe care ni l-a hărăzit istoria. Existența Casei Limbii Române justifică deplin afirmațiile academicianului Nicolae Corlăteanu care, în alocuțiunea rostită pe 31 august 1998, accentua: „Crearea acestei instituții de cultură și asistență didactică în Chișinăul nostru drag, în condiții economice atât de grele, se cere a fi apreciată ca un act de însemnătate istorică pentru dezvoltarea limbii, culturii noastre, în special, pentru cunoașterea și însușirea ei nu numai de către populația autohtonă, ci și de către alojeni”.

Ion AXENTI

Grigore VIERU

*În aceeași limbă
Toată lumea plânge,
În aceeași limbă
Râde un pământ.
Ci doar în limba ta
Durerea poți s-o mângâi,
Iar bucuria
S-o preschimbi în cânt.*

*În limba ta
Ți-e dor de mama,
Și vinul e mai vin,
Și prânzul e mai prânz.
Și doar în limba ta
Poți râde singur,
Și doar în limba ta
Te poți opri din plâns.”*

**Limba noastră
cea română**

*Sărut vatra și-al ei nume
Care veșnic ne adună,
Vatra ce-a născut pe lume
Limba noastră cea română.*

*Cânt a patriei ființă
Și-a ei rodnică țărână
Ce-a născut în suferință
Limba noastră cea română.*

*Pre pământ străvechi și magic
Numai dânsa ni-i stăpână:
Limba neamului meu dacic,
Limba noastră cea română.*

*În al limbilor tezaur
Pururea o să rămână
Lomba doinelor de aur,
Limba noastră cea română.*

După încheierea concursului de admitere la Universitatea de Stat din Moldova am solicitat opinii ale studenților înmatriculați, cărora le-am adresat întrebările:

- 1. De ce ați luat decizia de a aplica la studii superioare de master la programele științe administrative?**
- 2. Care sunt așteptările de la aceste studii, ce planuri aveți pe viitor?**

Oxana ZGARDAN

1. În prezent, activez în cadrul primăriei orașului Florești, după ce am obținut diploma de licență la Universitatea de Stat „Alecă Russo” din Bălți. Fiind angajată în serviciul public, am conștientizat faptul că, pentru a presta cetățenilor servicii de calitate, am nevoie de noi cunoștințe aprofundate în domeniul științelor administrative.

Am fost motivată să aleg programele științe administrative pentru că acestora li se acordă o atenție sporită

în Republica Moldova. Ofertele educaționale la ciclul de master ale Academiei de Administrare Publică, în cadrul Universității de Stat din Moldova, răspund unor necesități reale de studii. Am aplicat la programul Anticorupție.

2. Așteptările de la studiile superioare de master sunt mari. Acestea vor determina perfecționarea mea profesională prin dobândirea unor cunoștințe noi, temeinice, în domeniul științelor administrative. Prin urmare, voi avea noi oportunități de mobilitate a muncii în sectorul public.

După finalizarea studiilor, este posibil să mă reprofilez în domeniul elaborării strategiilor de prevenire a corupției, elaborarea studiilor, analizelor, sintezelor, rapoartelor despre riscurile de corupție și integritatea instituțională.

Tatiana AFRONI

1. Având studii de licență la Universitatea Agrară de Stat din Moldova, cu specialitatea Cadastru și Organizarea Teritoriului, activez în prezent în calitate de specialist pentru reglementarea regimului funciar și a cadastrului în primăria comunei Lăpușna, raionul Hâncești. În procesul de lucru am înțeles că, pentru a presta servicii de calitate în contextul modificării legislației, sunt necesare noi cunoștințe temeinice și am decis să-mi continui studiile de masterat la programele științe administrative. Motivul de a-mi continua studiile este și faptul că sunt la o vârstă tânără și am posibilitatea de a învăța multe, de a mă perfecționa în

administrația publică, mai ales că este prevăzută reforma administrației publice prin implementarea mai multor modificări.

2. Așteptările de la studiile de master sunt foarte mari, îmi doresc să-mi dezvolt aptitudini ce țin de munca de conlucrare cu cetățenii comunei în primul rând și de a mă familiariza mai mult cu legislația în domeniul administrației publice.

După finalizarea studiilor am planuri de a-mi dezvolta o carieră profesionistă pe măsură, ce ar corespunde cerințelor zilei, adică în conformitate cu practicile europene, îmi doresc să-mi aleg un domeniu larg de activitate și să-mi aduc contribuția modestă la perfecționarea proceselor de prestare a serviciilor publice, dar și de a motiva angajații ca funcționari publici din primării de a-și face bine funcțiile lor și să fie apreciați în munca lor după mai multe criterii - o problemă pe care o voi studia pe parcursul anilor de studii.

Vasile BUMBAC

1. Activez în calitate de psiholog în cadrul IP L/T „Ștefan cel Mare”, or. Șoldănești, dar și în cadrul a două centre de sănătate YK „New Life” și Centrul de Sănătate Mintală Șoldănești. Licența am obținut-o la Facultatea de Psihologie și Psihopedagogie Specială din cadrul UPS „Ion Creangă”. Specificul activității mele ce se referă la lucrul cu oamenii, de a le acorda servicii în beneficiul lor, cu atât mai mult că este vorba de sănătate, îndeosebi a copiilor, m-a orientat de a-mi lărgi cunoștințele, ceea ce m-a și motivat de a-mi continua studiile, deja la masterat și anume la programul Administrare publică, având dorința de a schimba lucrurile, într-o binele oamenilor.

2. Am așteptări pe măsură de la aceste studii, deoarece am auzit că în cadrul Academiei de Administra-

re Publică activează cei mai buni profesori, care îți dau cunoștințe temeinice atât teoretice cât și practice. O altă motivație de a aplica la aceste studii este că mă văd pe viitor, după finalizarea studiilor, implicat în cadrul unui APL-local și, de ce nu, ca primar, pentru că observ acum că sunt multe probleme în localitățile rurale, care rămân nesoluționate, cu toate că sunt posibilități de a le rezolva și, prin practica mea de viitor, aș vrea să demonstrez aceste lucruri.

Să construim un stat mai bun la noi acasă

*Migrația constituie un fenomen controversat în societatea noastră, ea fiind abordată sub diferite aspecte. Această problemă constituie tema cercetărilor **doctorandului Academiei de Administrare Publică Iulian PETCU**, abordată în interviul ce urmează.*

CORRESPONDENTUL:
După masteratul la Academia de Administrare Publică, acum parte a Universității de Stat din Moldova, ați decis să continuați cercetările, deci care este tema tezei de doctorat?

Iulian PETCU: În perioada când activam în cadrul Parlamentului Republicii Moldova, inițierea studiului de masterat în domeniul administrării publice era o prioritate, iar însușirea teoriei din cadrul orelor de la Academia cu practica, de care aveam parte în experiența parlamentară, avea un consens deplin. Practic, necesitatea aplicării la acest studiu de masterat a fost faptul că activam într-un domeniu public unde, din punct de vedere teoretic, era o obligativitate înscrierea la programul de masterat: teoria și practica administrației publice în cadrul AAP.

Repede au trecut anii de studii de masterat, dar au fost foarte decisivi, fiindcă mi-au trezit și mai mult crezul că un proces public trebuie administrat corect și, când spun corect, mă refer la cunoașterea segmentului teoretic a cărui bază, aplicată corect în practică, oferă rezultatele scontate, fiindcă pretendenți funcționari publici mereu sunt mulți, dar funcționari bine pregătiți au fost și rămân a fi o necesitate continuă.

În 2017 am absolvit cursul academic de masterat, după care a urmat o perioadă de schimbări și am continuat activitatea în domeniul juridic-privat.

Din dorința nesecată de cunoaștere și continuare a cercetărilor, în toamna anului 2020 am decis să mă înscriu la ciclul 3 de studii în cadrul Academiei de Administrare Publică la Școala

Doctorală, iar proiectul de cercetare științifică este: „Contribuția administrației publice la consolidarea relațiilor cu diaspora moldovenească”.

COR: Care a fost motivația de a face cercetări în acest domeniu, cum conlucrați cu conducătorul științific al tezei?

I. P.: Motivația a fost că acest subiect reprezintă o problemă foarte actuală, tristă pe deoparte, fiindcă Republica Moldova tot mai mult își slăbește potențialul social-economic prin plecarea concetățenilor săi. Iar când am început cercetarea subiectului migrațional, așteptările mele din start au fost foarte mari în identificarea acelor subiecți care, cu adevărat contribu-

ie la consolidarea relațiilor cu diaspora, dar, după mai multe încercări, am înțeles de fapt că, datorită faptului că acest subiect a fost delăsător o perioadă din trecut, resuscitarea lui rămâne a fi anevoioasă. Am cunoscut mulți concetățeni de-ai noștri, reprezentați ai diasporii din Italia, cu care am avut ocazia să discut în primăvara anului 2021, după ce am efectuat o deplasare de cercetare în Republica Italiană pentru o perioadă de trei săptămâni. Am notat toate avantajele și dezavantajele cu care se confruntă zi de zi și urmează să conchid, prin cercetarea desfășurată a acestui subiect.

Pe această cale, aduc sincere mulțumiri conducătorului meu științific dl. Constantin SOLOMON, dr. habilitat, profesor universitar, datorită căruia, cu asumare o spun, am o ocazie unică de a cerceta detaliat această problemă, iar domnul profesor îmi oferă autonomie deplină și susținerea necesară pe tot parcursul derulării acestei cercetări, mai ales că dumnealui are o experiență inedită și mă ghidează corect pe calea cercetării.

Speranța noastră, prin prisma studiilor de cercetare este ca, cu ajutorul datelor statistice prezentate, să putem găsi înțelepciunea de a depăși demagogia și clișeele și să ajungem la un mod mai corect de a trata și acționa cât mai aproape de realitatea lucrurilor.

COR.: Care sunt ideile principale ale lucrării și cum vedeți aplicarea lor în practică după finalizarea tezei de doctorat?

I. P.: Din punctul meu de vedere actualitatea tezei nu trebuie să se rezume la prezenta cercetare științifică, fiind de o importanță națională alarmantă, încât ar trebui să fie pe agenda ordinii de zi a instituțiilor guvernamentale și abordată în mod prioritar. Acest subiect de cercetare are un impact ce influențează enorm viața cotidiană asupra dezvoltării

umane în toate aspectele manifestării ei.

În cadrul cercetării, am identificat probleme printre care se numără și lipsa încrederii societății în organele de conducere. Începând cu anul 2012, odată cu înstituirea Biroului pentru Relații cu Diaspora din cadrul Cancelariei de Stat a Republicii Moldova, interacțiunile dintre instituțiile statului și diasporă au înregistrat o ușoară creștere, iar acțiunile și programele destinate diasporii au generat o schimbare lentă de atitudine în raport cu Guvernul, însă, la 10 ani distanță de la crearea acestei instituții, problema emigrării cetățenilor Republicii Moldova rămâne a fi răspândită pe scară largă și provoacă consecințe negative asupra domeniilor economic, social și politic.

Unul din scopurile propuse, odată abordat acest fenomen, în teza de doctor, este conștientizarea la nivel național a gravității consecințelor migrației în masă. Fenomenul migrațional este atât de complex, încât abordarea acestuia într-o formă îngustă nu poate obține rezultatul dorit, precum ar fi implementarea unor proiecte ce reprezintă diaspora - un pas prea mic pentru așteptările mari ale societății noastre.

În teza mea de doctor mi-am propus ca obiectiv să demonstrez o simbioză perfectă între instituțiile statului și societatea noastră, relație care, fiind edificată cu succes, ar avea ca rezultat final satisfacerea necesităților de bază ale cetățenilor și contribuirea acestora pentru a construi un stat mai bun la noi acasă.

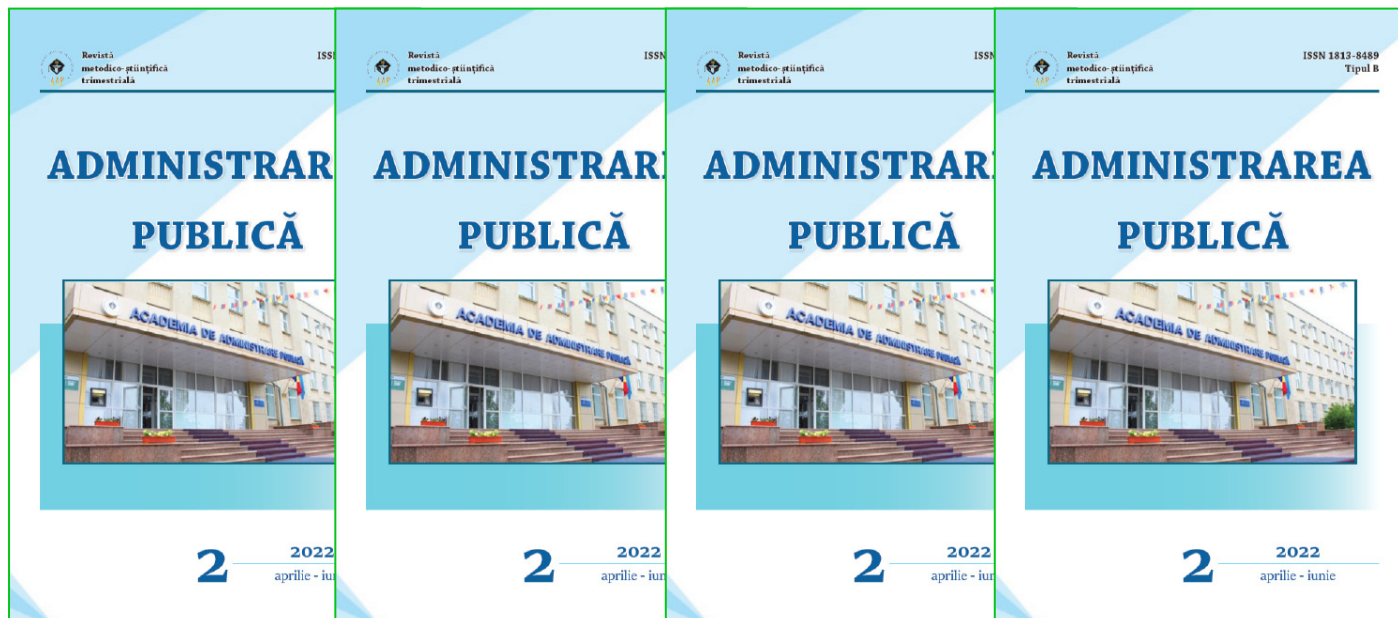
**Interviu realizat de
Ion AXENTI**

Revista metodică-științifică „Administrarea Publică” nr. 2, 2022.

Revista include 14 articole științifice, inclusiv 2 materiale în limba engleză și 2 în limba rusă, semnate de 19 autori.

Primul compartiment, **„Administrarea publică: teorie și practică”** se deschide cu articolul „Reforma administrativ-teritorială în Republica Moldova: realitate, necesitate și provocare” semnat de Violeta TINCĂ, doctor, conferențiar

serie de probleme legate de relațiile economice valutare-financiare cu străinătatea. În materialul „Migrația de muncă: potențiale amenințări sau direcții pentru asigurarea securității economice” de Nadejda HOMIȚCHI, doctorandă, și Vitalie CAZACU, doctor, conferențiar universitar, AAP, se analizează dinamica migrației externe a forței de mun-

universitar interimar, AAP. Autorul analizează reforma administrativ-teritorială în Republica Moldova sub 3 aspecte: al realității existente, al necesității percepute și al provocărilor de înfruntat. Necesitatea unui astfel de studiu a fost dictată de faptul că problemele reformei sunt abordate sau în cadrul unor forumuri sau platforme de discuții, sau în studii elaborate cu implicarea unor experți din afara țării, fiind însă necesară o abordare științifică. La final sunt evidențiate provocările unei eventuale reforme, identificate de autor, care conchide: „...reforma administrativ-teritorială trebuie abordată foarte înțelept și chibzuit, pentru a i se asigura o durabilitate, iar acest lucru presupune, în primul rând, susținerea din partea 1) politicului și 2) a populației. Atât politicul, cât și populația trebuie să conștientizeze că realitatea existentă nu mai corespunde celei în care a fost făurită actuala organizare administrativ-teritorială, fiind necesare schimbări rapide”. Un alt material la acest capitol este intitulat „Identitate, aculturalitate și comunicare în spațiul european”, autor fiind Stela SPÎNU, doctor, conferențiar universitar, AAP/USMF.

Rubrica **„Societatea civilă și statul de drept”** conține două articole: „Drepturile omului pe internet: corelația și interdependența dintre drepturile offline și cele online” de Andrei SMOCHINĂ, doctor habilitat, profesor universitar, AAP, Alexandru ȚĂRNĂ, doctorand, USM, și „Încălcarea drepturilor cetățenilor prin propagarea fascismului, a rasismului, a xenofobiei și prin negarea holocaustului: analiză de drept penal” de Vitalie STATI, doctor, conferențiar universitar, Universitatea de Stat din Moldova.

Cel de-al treilea compartiment **„Economie și finanțe publice”** se impune prin articolul „Managementul relațiilor valutare-financiare internaționale ale întreprinderii”. Autorul, Tatiana MANOLE, doctor habilitat, profesor universitar, membru al colegiului de redacție al revistei, abordează o

că ca factor al securității economice al Republicii Moldova, se oferă o prognoză pentru dinamica balanței migrației externe, luând în considerare și principalele probleme și amenințări la adresa securității economice care apar sub influența migrației forței de muncă, precum și posibile modalități de depășire a acestora. Articolul „Economic doctrines the basis of state development” este semnat de Tatiana ANDREEVA, doctor, conferențiar universitar, ULIM, și Evghenii GROȘU, doctorand, AAP.

Compartimentul **„Relații internaționale și integrare europeană”** include materialele „DEMOGRAPHIC, ECONOMIC AND SOCIAL CHARACTERISTICS OF ISRAELI MINORITIES” (autori Noha ALVAKILLI, doctorand, AAP, Kaye College, și Yulia SIROTA, doctor, conferențiar universitar, Colegiul Max Stern Yezreel Valley, Israel), „Иммиграционная политика некоторых стран: на примере Германии, Ирландии, Молдовы и США” (autor Dan DINNER, doctorand, AAP).

La rubrica **„Instruirea funcționarilor publici: strategii și tehnologii noi”** sunt publicate articolele „Eficientizarea metodelor și tehnicilor de motivare a funcționarilor publici” (autori Marina BAIEȘU, doctor, conferențiar universitar, Angela BOGUȘ, doctor, conferențiar universitar, ASEM), „Taxonomia competențelor profesionale în managementul educațional” (autor Vasile VRÎNCEANU, doctorand).

Rubrica **„Tineri cercetători”** găzduiește materialele doctoranzilor Mihail LUPĂȘCU („Dezvoltarea durabilă a terenurilor și a așezărilor umane prin planificarea teritorială centralizată”), Nicolai GOTIȘAN („Межбюджетное выравнивание как фактор модернизации системы публичных услуг”), Nicolae PASCARU („Corelația interesului privat cu instituția licențierii activității de întreprinzător”).

Proiecte pentru dezvoltarea localităților, selectate în cadrul Programului național „Satul european”

492 de proiecte de dezvoltare locală vor fi implementate în cadrul Programului național „Satul european”. Concursul pentru selectarea proiectelor s-a desfășurat în perioada martie-aprilie a anului curent, fiind aplicate, în total, 728 de dosare de participare.

Guvernul a aprobat includerea proiectelor câștigătoare în Lista proiectelor prioritare de dezvoltare locală, pentru finanțare din sursele Fondului național privind dezvoltarea regională și locală (FNDRL), în perioada 2022-2023.

Astfel, din 492 de proiecte selectate:

- 152 sunt destinate construcției/extinderii/reabilitării/modernizării sistemelor de alimentare cu apă, de epurare a apelor și de canalizare;
- 43 proiecte - instalarea iluminatului public;
- 35 proiecte - elaborarea planurilor urbanistice generale;
- 120 proiecte - construcția, renovarea/reabilitarea clădirilor publice, inclusiv prin măsuri de îmbunătățire a eficienței energetice;
- 8 proiecte - instalarea sistemelor de producere și furnizare a energiei folosind surse regenerabile;
- 71 proiecte - construcția, reconstrucția edificiilor sportive, centre de îngrijire pentru copii, persoane în etate și persoane cu nevoi speciale;
- 52 proiecte - restaurarea/reabilitarea/reconstituirea/conservarea monumentelor/structurilor istorice;
- 11 proiecte - cofinanțarea proiectelor implementate din surse de asistență externă.

La etapa următoare, în urma aprobării listei proiectelor, Oficiul Național de Dezvoltare Regională și Locală urmează să inițieze procedura de semnare a contractelor de finanțare cu administrațiile publice locale.

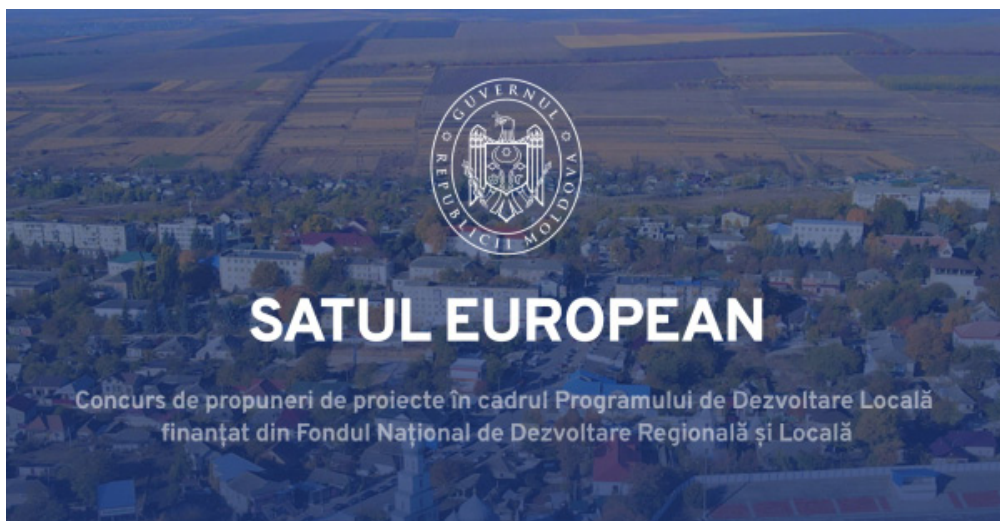
Menționăm că, pentru finanțarea proiectelor câștigătoare, se vor utiliza mijloacele financiare alocate în FNDRL, prevăzute în Legea anuală a bugetului de stat, mijloacele financiare alocate din surse externe, bugetele APL, dar și alte surse permise de lege.

Valoarea totală a proiectelor constituie peste două miliarde de lei. Potrivit președintei țării, Maia Sandu, aceasta înseamnă „finanțare de 4 ori mai mare decât anul trecut pentru proiecte de dezvoltare locală”.

„Proiectele vor soluționa problemele stringente ale comunităților: la Mereni și Corjeuți vor fi construite sisteme de alimentare cu apă și canalizare. Pe străzile din Hîrbovăț și Calfa va fi instalat iluminat stradal. Gimnaziul din Trifănești va fi izolat termic, iar la Cârnațeni va fi construit un parc fotovoltaic, care va produce energie pentru comunitate”, a declarat cu această ocazie Președinta Republicii Moldova, Maia Sandu.

Într-un video, șefa statului a precizat că programul „Satul European” va continua indiferent de crizele cu care se confruntă Republica Moldova.

„Guvernul caută soluții pentru a sprijini toate aceste proiecte care vor da un suflu nou satelor din Republica Moldova. Investițiile în dezvoltarea locală sunt prioritare

pentru noi, Republica Moldova poate avansa doar atunci când și oamenii din satele noastre vor simți că viața lor se schimbă în bine. Aceasta e promisiunea programului „Satul European” pe care îl vom sprijini în pofida inflației, a crizei energetice și economice sau a războiului aproape de hotar”, a spus președinta.

„O Moldovă europeană este o țară în care fiecare sat și oraș are drumuri bune și apă la robinet, servicii de calitate și oportunități de creștere și de muncă, o țară în care lucrurile funcționează, iar oamenii trăiesc în bunăstare și pace”, a adăugat Maia Sandu.

La etapa următoare, în urma aprobării listei proiectelor, Oficiul Național de Dezvoltare Regională și Locală urmează să inițieze procedura de semnare a contractelor de finanțare cu administrațiile publice locale.

Pentru finanțarea proiectelor câștigătoare, se vor utiliza mijloacele financiare alocate în FNDRL, prevăzute în Legea anuală a bugetului de stat, mijloacele financiare alocate din surse externe, bugetele APL, dar și alte surse permise de lege.

Mihail Platon a fost și rămâne pârintele științelor administrative autohtone, care a inițiat această activitate de o stringentă actualitate în primii ani de independență a tânărului stat, Republica Moldova. Domnia sa a conștientizat perfect necesitatea implementării noii administrații în contextul derulării proceselor de democratizare în societate, ce prevedea pluralismul politic, recunoașterea și legiferarea proprietății private, reformarea multor sfere ale vieții sociale, inclusiv a sistemului de administrație publică.

Viziunile noi asupra dezvoltării administrației publice, promovate de Mihail Platon, puteau fi realizate prin pregătirea cadrelor capabile să activeze în condițiile noi și prin efectuarea cercetărilor științifice menite să fundamenteze teoretic și să argumenteze practic locul și rolul administrației publice în condițiile statului independent Republica Moldova.

În aceste condiții dl Mihail Platon care exercita la acel timp funcția de vice-ministru de stat al Republicii Moldova propune, în 1993, fondarea Academiei de Administrare Publică. Dar inițiativa sa a avut de înfruntat mai multe impedimente ale unor demnitari de stat cu vederi învechite. După cum își amintește domnia sa:

„Procesul formării Academiei de Administrare Publică n-a fost simplu. Am avut de înfruntat multe obstacole, mai ales în primii 2-3 ani. Pe atunci exista o opinie eronată, că în genere nu este nevoie de a pregăti funcționari de stat, deoarece aparatul organelor de conducere se efectuează prin angajarea celor mai calificați specialiști din virgile de bază ale economiei și culturii. Auzind asemenea păreri, mă gândeam: cât de incompetent

Mihail PLATON – fondatorul științelor administrative autohtone

In memoriam: 90 de ani de la nașterea lui Mihail Platon

trebuie să fii ca să nu-ți dai seama că promovarea în posturi de conducere a unor lucrători nepregătiți tocmai acum, când trebuie reformată radical viața economică, socială și politică a țării, provoacă lăncezeala aparatului administrativ la toate nivelurile”.

Și Mihail Platon, deținând titlul științific de doctor habilitat în economie și posedând o bogată experiență de muncă în autoritățile publice, având o bogată experiență de activitate în organele de stat din diferite niveluri, a argumentat științific necesitatea imperioasă a formării Academiei de Administrare Publică, un Centru național de pregătire și perfecționare a funcționarilor publici pentru noua administrație publică și, urmare, în 1993, este creată prin decret prezidențial Academia de Administrare Publică, Mihail Platon fiind primul ei rector. Cele realizate, la care mulți nu se așteptau, au constituit un fel de afinitate a numelui lui Mihail Platon cu numele lui Platon, filozof al Greciei antice și fondatorul Academiei din Atena.

„A trebuit să treacă ani buni până când au fost apreciate la justa valoare, inclusiv până la conducerea țării, locul și rolul Academiei de Administrare Publică

în edificarea și modernizarea statului, deoarece era evidentă lipsa enormă de cadre calificate și era nevoie de cadre competente, cu o pregătire specială. În acest sens, instituția trebuia să devină un adevărat Centru național de pregătire a funcționarilor de stat și a personalităților politice cu viziuni noi, de care depindea prezentul și viitorul european al Republicii Moldova, după cum scrie în amintirile sale Mihail Platon.

Orice început este deficil. Am procedat la elaborarea programelor, planurilor de învățământ, manualelor pentru obiectele de studiu, lucrărilor metodice. Au existat probleme și în ceea ce privește baza materială: dotarea sălilor de curs, laboratoarelor, bibliotecii, căminului etc. De toate era nevoie pentru buna organizare a procesului de învățământ”.

Pe parcursul activității sale în cadrul Academiei (1993-2004), Mihail Platon a îmbinat trei forme de activitate: administrativă, exercitând funcția de rector, didactică și de cercetare, în calitate de profesor universitar. Practic, a fost perioada de constituire a unui sistem nou de instruire a cadrelor, de care republica nu a dispus în trecut. În pofida multor greutăți, Mihail Platon a soluționat multiple probleme organizatorice, didactico-științifice și logistice la etapa de constituire și dezvoltare a instituției. Fiind mereu în căutarea noului, inițiind colaborarea cu instituții similare din alte țări, stabilind relații strânse și benefice cu autoritățile publice centrale și locale, rectorul Mihail Platon a reușit, cu susținerea și participarea activă a întregului colectiv al Academiei, să pună bazele

unei instituții fără de care este de neconceput activitatea de modernizare a administrației publice din Republica Moldova.

O atenție deosebită a acordat și activității de cercetare. Studiile științifice elaborate la Academie sub îndrumarea lui Mihail Platon, cu începere din 1993, au pus bazele științei autohtone a administrației publice, care au contribuit substanțial la conceperea misiunilor administrației publice generate de dobândirea independenței Republicii Moldova. Studiile de cercetare în domeniu au fost editate în culegerea „Pregătirea funcționarilor de stat: în căutarea concepției”.

Sfera intereselor științifice ale dumnealui a fost determinată de sarcinile de edificare a unei administrații publice, capabile să-și exercite funcțiile pentru satisfacerea doleanțelor cetățenilor, în contextul evoluției democratice a sistemului politic. Activitățile de cercetare le-a continuat și în următorii ani, deținând funcțiile de consilier al Președintelui Republicii Moldova în problemele culturii, învățământului și științei (ianuarie 2004 – octombrie 2007) și de consilier principal de stat, secretar al Consiliului Național pentru decernarea Premiului de Stat (octombrie 2007 - decembrie 2009).

Pe parcursul anilor convingentul de audienți și al cadrelor didactice a crescut cu mult în conformitate cu noua politică de cadre și care corespundea crezului corpului profesoral-didactic al Academiei, expus de primul rector, Mihail Platon:

„Crezul nostru este clar: cu cât mai mulți lucrători din organele administrației publice vor studia la Academie, vor cunoaște realizările de ultimă oră ale

(Continuare în pag. 9)

(Sfârșit. Încep. în pag. 8)

științei administrației, vor conștientiza că trebuie să lucreze pe nou, cu atât va câștiga țara, întreaga societate”.

Un loc aparte ocupă în opera sa științifică studiile complexe, cu caracter fundamental sub formă de monografii. În ansamblul lor, studiile elaborate de Mihail Platon, constituie o contribuție valoroasă la dezvoltarea științei administrației din Republica Moldova.

Întreaga sa activitate în organele de stat, de cercetări științifice, amintirile

despre anii de școală, de studii superioare, drumurile vieții (1932 – 2011) sunt descrise amănunțit și convingător de dumnealui în cartea autobiografică intitulată „Viața mea”.

Pentru activitatea prodigioasă desfășurată pe parcursul vieții, Mihail Platon s-a învrednicit de înalte distincții, fiind decorat cu Ordinul Republicii, ordinele „Lenin”, „Insigna de Onoare”, „Drapelul Roșu de Muncă”, „Prietenia Popoarelor” și mai multe medalii. A fost desemnat „Om al anului 2001” de către Institutul American de Date Biografice și Consiliul de Cercetări

științifice. În 2010 i s-a acordat titlul onorific de „Doctor Honoris Causa” al Academiei de Administrare Publică.

Acesta a fost Mihail Platon, savantul, omul de stat,

părintele științelor administrative, care rămâne a fi o stea călăuzitoare spre noi orizonturi înălțătoare ale serviciului public.

Soartă lângă soartă

Lui Mihail Platon

Nu pot lega silabele-n cuvinte
Și rimele plutesc pe undeva,
Subțire-i verbul, răscolesc prin minte
Pentru a scrie despre Dumneata.

Încerc, înșir cuvintele pe foaie,
Le rânduiesc, dar logica nu ține.
Îmi este greu, căci amintirea doare,
Iar verbul ce-l doresc ușor nu vine.

Voiam să-ți spun că dor ne este mult
De vorba ta blajină, de povețe,
Voiam să-ți spun că așteptăm demult
A tale sfaturi despre rostul vieții.

Azi vii acasă, sper să nu mai pleci
Și, chiar de chipul ți-e ncrustat în piatră,
Rămâi aici de-a pururea, pe veci,
Cu noi alături, soartă lângă soartă.

Tudor DELIU

Fondator al unei instituții de învățământ de tip european

Tudor Deliu

Pentru mine, Mihail Platon a fost ca un părinte, ca un învățător, ca un arhitect, a fost ca un manager, deoarece nouă, celor care în 1993 veniram la Academie, ni se crease impresia că dumnealui nu mai pleacă acasă. Îl întâlneam aici la orice oră de zi și de noapte. Eu l-aș caracteriza pe Mihail Platon astfel: a fost omul predispus schimbărilor. Într-un timp scurt, s-a descătușat de stereotipurile și clișeele moștenite de la sistemul totalitar și a conștientizat faptul că Republica Moldova, pentru a promova reformele, are nevoie de cadre bine instruite care să le poată implementa.

O calitate foarte importantă a dlui Mihail Platon a fost încrederea în tineri. După fiecare promoție, Mihail Platon chema la convorbiri și selecta pe cei mai dotați absolvenți și le propunea să rămână la Academie, să pregătească noi promoții de funcționari de stat profesioniști. Așa s-a întâmplat și cu mine. Să continuăm dară, împreună cu echipa Academiei, să promovăm știința administrației, ne îndruma Domnia sa.

Opera lui Mihail Platon a fost crearea acestei instituții, pe lângă toate celelalte lucruri, la fel de importante, pe care le-a realizat în diferite funcții și posturi de conducere, pe care le-a ocupat până a veni în funcția de rector al Academiei de Administrare Publică.

Specialist notoriu în domeniul administrației publice

Tatiana ȘAPTEFRAȚI,
doctor, conferențiar universitar

Mihail Platon - Om, savant, profesor, doctor habilitat în științe economice, primul rector al Academiei de Administrare Publică, a rămas pentru noi un specialist notoriu în domeniul administrației publice, care a pus baza dezvoltării științei administrației publice în Republica Moldova. În cercetările efectuate a abordat o amplă varietate de probleme științifice privind organizarea administrației publice, problemele metodologice ale

politicii de personal în serviciul public și multe alte aspecte de reformare și perfecționare a sistemului administrației publice în Republica Moldova.

Pentru noi, discipolii lui, a fost un Om cu calități deosebite omenești, de bun conducător, mentor, un om luminos, profesionist cu o pasiune impresionantă în tot ce ținea de dezvoltarea științei administrației și o capacitate extraordinară de muncă. A fost un om simplu, comunica cu toată lumea și avea un spirit deosebit de a înțelege și cunoaște oamenii. Aceste calități au contribuit la formarea și menținerea unui colectiv în care fiecare era unic în felul său. Realizările sale, dar și povețele ce le-am primit, vor rămâne mereu în sufletele noastre.

Guvernul a aprobat modificarea Hotărârii Guvernului cu privire la pilotarea centrelor unificate de prestare a serviciilor publice

Proiectul hotărârii Guvernului privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 322/2021 cu privire la pilotarea centrelor unificate de prestare a serviciilor publice a fost elaborat de Instituția publică „Agenția de Guvernare Electronică”, cu suportul viceprim-ministrului pentru digitalizare, dlui Iurie ȚURCANU.

În temeiul art. 3 din Legea nr. 25/2018 pentru ratificarea Acordului de finanțare dintre Republica Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare și a Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării proiectului „Modernizarea serviciilor guvernamentale” (în continuare – MGSP), prin Hotărârea Guvernului nr. 322/2021 cu privire la pilotarea centrelor unificate de prestare a serviciilor publice (în continuare – Program-pilot CUPS), au fost instituite la nivelul unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi 17 CUPS-uri.

Succesul implementării Programului-pilot se constată din faptul că, potrivit informațiilor transmise de către specialiștii CUPS din cele 17 centre instituite la nivel local, de la demararea programului (februarie 2022) au fost efectuate 3329 de accesări servicii, în medie 832 accesări servicii lunar. Astfel, se atestă o creștere accentuată a tendinței de accesare a serviciilor publice de către cetățeni prin intermediul CUPS-urilor, în condițiile în care instituirea acestora a fost una etapizată, iar nivelul de popularizare a acestora dispune de potențial exponențial de creștere. Totodată,

experiența reușită a implementării CUPS la nivelul administrației publice locale rezultă și din interesul intens al primăriilor din țară de a participa la Programul-pilot CUPS, care este perceput ca un veritabil instrument de asigurare a descentralizării administrative. Totuși, pornind de la faptul că Hotărârea Guvernului nr. 322/2021

Este important de menționat că proiectul va asigura și implementarea într-un ritm accelerat a dispozițiilor Legii nr.234/2021 cu privire la serviciile publice, care prevede cadrul general de implementare a principiului „ghișeului unic” la prestarea serviciilor publice, inclusiv prin intermediul CUPS instituite la nivelul unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi și al misiunilor diplomatice și oficiilor consulare. Astfel, la data intrării în vigoare a legii respective (4 februarie 2023), Guvernul va asigura respectarea normelor acestui act normativ prin realizarea Programului-pilot CUPS și asigurarea funcționării unui număr

prestate de către alți prestatori de servicii prin intermediul CUPS;

- asigurarea extinsă a incluziunii sociale, în special a persoanelor cu dizabilități și a păturilor vulnerabile;

- apropierea Guvernului de cetățeni și sporirea încrederii cetățenilor în modernizarea serviciilor publice;

- crearea premisei pentru o colaborare interinstituțională între diferiți prestatori de servicii publice și alte autorități publice ale administrației publice centrale și locale.

Proiectul prevede operarea unui șir de modificări la Hotărârea Guvernului nr. 322/2021, după cum urmează:

enumeră limitativ în anexa nr.2 lista UAT de nivelul întâi care participă la Programul-pilot CUPS, iar pe de altă parte, delimitează Casa Națională de Asigurări Sociale și Instituția publică „Agenția Servicii Publice” ca unici prestatori de servicii publice ce participă la acest program, se impun modificări la actul normativ menționat pentru a asigura extinderea procesului de instituire a CUPS-urilor și a paletei de servicii publice care se prestează prin centrele respective.

apreciabil de CUPSuri, cu caracter permanent, la nivel național. Astfel, prin prezentul proiect se asigură transpunerea modelului din pilotare în replicare, prin asigurarea instituirii unui număr de circa 63 de noi CUPS-uri la nivel local.

Finalitățile urmărite prin proiect sunt:

- sporirea accesului beneficiarilor de servicii publice la servicii publice, prin majorarea numărului de CUPS-uri instituite și creșterea numărului de servicii publice ce sunt

- propunerea de modificare a perioadei de pilotare de la 9 la 6 luni, ce rezultă din

necesitatea promovării și adoptării cadrului normativ de funcționare a CUPS-urilor în conformitate cu prevederile Legii nr. 234/2021 cu privire la serviciile publice, care intră în vigoare în februarie 2023. Totodată, succesul implementării CUPS-urilor la nivelul APL justifică scurta termenului de pilotare

(Continuare în pag. 11)

(Sfârșit. Încep. în pag. 10)

și inițierea instituirii CUPS-urilor la nivel național într-un termen mai restrâns;

- pct. 4 se modifică de o manieră care permite cooptarea în cadrul Programului-pilot CUPS și a altor prestatori de servicii, care își vor exprima disponibilitatea de participare la acesta;

- de la pct. 5 se exclude textul care face trimitere la anexa nr.2 din proiect prin care este aprobată lista unități administrativ-teritoriale de nivelul întâi în care se pilotează CUPS, precum și se oferă posibilitatea acestor UAT să instituie CUPS-uri prin intermediul bibliotecilor publice teritoriale instituite prin deciziile autorităților deliberative ale UAT respective, ale căror sedii au beneficiat anterior de reparație/modernizare din diferite surse de finanțare. Astfel, acordurile de colaborare cu privire la instituirea CUPS în continuare se vor semna doar de către autoritatea administrației publice locale, nu de către biblioteci, după cum rezultă și din pct.8 al Hotărârii Guvernului nr. 322/2021;

- din considerentul că art. 31 alin. (2) liniuța a doua din Legea nr. 234/2021 prevede aducerea actelor normative ale Guvernului în concordanță cu prevederile legii în termen de 12 luni de la data publicării acesteia în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, se impune modificarea pct. 18 din Hotărârea Guvernului nr. 322/2021, astfel încât să fie asigurată elaborarea și promovarea cadrului normativ necesar implementării CUPS la nivel național până la 4 februarie 2023;

- pentru asigurarea participării la Programul-pilot CUPS și a altor unități administrativ-teritoriale de nivelul întâi, se abrogă anexa nr. 2.

Din motivul că proiectul în cauză nu va implica cheltuieli suplimentare, dat fiind că realizarea Programului-pilot CUPS în cadrul autorităților administrației publice locale de nivel întâi este acoperită din con-

personal, dotare mobilier, design, renovare etc.). Totodată, este de precizat că, în condițiile pct. 17 din Hotărârea Guvernului nr. 322/2021, autoritățile administrației publice locale de nivel întâi – parti-

form prevederilor art.20 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, elaborarea proiectului a fost demarată odată cu publicarea pe pagina web oficială a Cămariei de Stat la compartimentul

tul și în limitele mijloacelor MGSP, care deja au fost alocate, precum și faptul că acesta a fost elaborat pentru asigurarea implementării în termenul stabilit a activităților ce țin de extinderea CUPS-urilor la nivel național, prevăzute în tratatele internaționale în vederea realizării MGSP, ratificate prin Legea nr. 25/2018, se prevede ca proiectul să intre în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Implementarea Programului-pilot CUPS în cadrul autorităților administrației publice locale de nivel întâi nu va necesita cheltuieli suplimentare, dat fiind că instituirea acestora va fi acoperită din contul și în limitele mijloacelor Proiectului MGSP alocate Instituției publice „Agenția de Guvernare Electronică”, de circa 11,5 milioane lei. Costurile necesare instituirii unui CUPS se estimează la circa 330 mii lei (pentru procurare de echipament TI, instruire

personal, dotare mobilier, design, renovare etc.). Totodată, este de precizat că, în condițiile pct. 17 din Hotărârea Guvernului nr. 322/2021, autoritățile administrației publice locale de nivel întâi – parti-

cipante la Programul-pilot CUPS, în urma acceptului acestora confirmat prin semnarea acordurilor de colaborare în vederea pilotării CUPS, vor acoperi din contul și limita bugetelor proprii costurile curente anuale de funcționare a CUPS-urilor (întreținerea echipamentului tehnic din incinta CUPS și a încăperilor în care sunt amplasate CUPS, cheltuielile de salarizare a specialiștilor CUPS și alte cheltuieli curente operaționale necesare funcționării CUPS).

De asemenea, con-

Transparența decizională, directoriul Anunț privind inițierea elaborării deciziilor, a anunțului de inițiere a procesului de elaborare.

Proiectul nu este elaborat în scopul armonizării legislației naționale cu legislația UE, exceptându-se, astfel, de la efectuarea expertizei de compatibilitate.

Proiectul nu cade sub incidența altor expertize necesare de a fi efectuate în condițiile Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, presupunând un proces de pilotare pentru acumularea experienței necesare implementării la nivel național a centrelor unificate de prestare a serviciilor publice. Prin urmare, proiectul nu cade sub incidența Metodologiei de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 23/2019.

Iurie ȚURCANU,
viceprim-ministru
pentru digitalizare

Polonia va continua să sprijine financiar orașul Cimișlia

O importantă delegație, condusă de Pawel Jablonski, secretar de stat pentru cooperare economică și de dezvoltare la Ministerul Afacerilor Externe (MAE) din Polonia, s-a aflat, săptămâna trecută, într-o vizită în orașul Cimișlia.

Despre rangul înalt al acestei delegații vorbește elocvent faptul că din componența ei au mai făcut parte: Adam Eberhardt, plenipotențiar al premierului Republicii Polone pentru sprijinul reformei în

Republica Moldova; Tomasz Orłowski, vicedirector al Departamentului Estic din cadrul Ministerului polonez de Externe; Tomasz Kobzdej, ambasadorul acestui stat în țara noastră; alți patru reprezentanți ai MAE al Poloniei și ai Ambasadei Poloniei la Chișinău.

Delegația a fost întâmpinată, conform obiceiului strămoșesc, cu pâine, sare și un pahar de vin, de către Sergiu Andronachi, primarul orașului Cimișlia.

Oaspeților din Polonia

li s-a povestit despre Centrul de Informații și Servicii pentru Cetățeni, amplasat în holul clădirii primăriei. Ei au luat cunoștință de planul de dezvoltare social-economică a orașului Cimișlia, inclusiv de mai multe proiecte implementate în ultimii ani cu sprijinul financiar al Poloniei.

Pawel Jablonski, secretar de stat pentru cooperare economică și de dezvoltare la MAE din Polonia, s-a interesat de mai multe aspecte legate de aprofundarea relațiilor de antreprenoriat.

Apoi membrii delegației au trecut în revistă implementarea proiectelor poloneze în orașul Cimișlia, deplasându-se pe teren la unele dintre ele.

În numele locuitorilor orașului Cimișlia și ai satelor Bogdanovca Nouă, Bogdanovca Veche și Dimitrovca, ce fac parte din componența acestei urbe, primarul Sergiu Andronache a mulțumit oaspeților

pentru sprijinul financiar acordat gazdelor de către Polonia.

Părțile au convenit să continue colaborarea economică dintre Polonia și Republica Moldova, mai ales după ce țara noastră a devenit candidată la aderarea la Uniunea Europeană.

Amintim cititorilor că, la mijlocul lunii iulie, președinta Maia Sandu s-a aflat într-o vizită oficială la Varșovia, unde a declarat: „Polonia rămâne un partener de încredere și Republica Moldova își dorește să dezvolte în continuare o bună colaborare cu această țară”.

Pe parcursul anului 2022, până la momentul actual, precizează Ministerul Finanțelor de la Chișinău, în bugetul de stat au fost încasate, din partea Guvernului Poloniei, mijloace financiare în valoare de 20 milioane de euro.

Ion CIUMEICĂ

Proiectului investițional „Apa-necesitatea primordială pentru o viață calitativă în Regiunea de Dezvoltare Nord”

În sala de ședințe a Consiliului raional Soroca s-a desfășurat, recent, ședința de inițiere a lucrărilor la proiectului investițional „Apa-necesitatea primordială pentru o viață calitativă în Regiunea de Dezvoltare Nord”, care a fost condusă de către președintele raionului Soroca, dl. Veaceslav Rusnac.

La ședință au participat specialiști din cadrul Agenției de Dezvoltare Nord, vicepreședintele raionului Soroca, dna Alla Bordinu, primarii localităților incluse în proiect, responsabilul tehnic, reprezentanții companiei, care va efectua lucrările de construcție-montaj, arhitectorul-șef a raionului Soroca, conducătorii instituțiilor descentralizate din teritoriu (IP Centrul de Sănătate Publică Soroca,

Agenția pentru Protecția Mediului Soroca, SA „Moldtelecom” Soroca, SA „Soroca-Gaz”, SA „Drumuri Soroca”, Direcția Situații Excepționale mun. Soroca, Agenția Supraveghere Tehnică Soroca, SA „FEE-Nord” Soroca, etc.). În cadrul ședinței s-a discutat despre rolul, responsabilitățile și procedurile de interacțiune între părțile implicate în procesul de implementare a contractului de execuție a lucrărilor.

SRL „Izodromgaz” s-a angajat să construiască, în decurs de 14 luni, apeductul magistral de la satul Voloave spre localitățile Volovița, tabăra de odihnă pentru copii „La Dumbravă”, Alexandru cel Bun, Vasilcău, Racovăț, Slobozia-Cremene, prin construcția rezervorului de apă sau instalarea

turnului de apă la marginea localităților, și construcția apeductului magistral spre satul Slobozia-Vărăncău.

În cadrul proiectului vor fi montate circa 30,5 km de rețele de apeduct, mai multe turnuri de apă și rezervoare metalice. În total, peste 20.200 de locuitori din șase

localități și 1.500 de copii de la Instituția publică Tabăra de odihnă pentru copii „La Dumbravă” vor avea acces la noul sistem de alimentare cu apă și sanitație.

Valoarea contractului de antrepriză constituie 30,35 milioane de lei, alocați din Fondul Național pentru Dezvoltare Regională și Locală (FNDRL). Contribuția Consiliului Raional Soroca și a primăriilor partenere constituie 10% din valoarea contractului de antrepriză.

În acest an, din sursele FNDRL, ADR Nord implementează în nordul țării șase noi proiecte de aprovizionare cu apă și sanitație (AAS), dintre care un proiect presupune elaborarea unui studiu de fezabilitate ce vizează 33 de localități din raioanele Dondușeni, Soroca și Ocnița.

Maria PRISACARI,
director ADR Nord, MIDR,
doctorandă

Valentina Bejenaru – primarul potrivit la locul potrivit

Pe 29 mai 2022, în zece localități din republică au avut loc noi alegeri locale. În **satul Moara de Piatră, raionul Drochia, în funcție de primar a fost aleasă Valentina BEJENARU**, cu o bogată experiență de lucru în administrația publică. În cele ce urmează, vom relata calea parcursă de domnia sa până la funcția de primar.

Valentina Bejenaru activează în administrația publică din 2007, pornind de la funcția de secretar al consiliului local. În același timp, fiind profesoară de limba și literatura română, o perioadă a activat concomitent pe ambele „fronturi”, dar munca unui funcționar public necesită implicare totală. Mai târziu s-a încadrat totalmente în activitatea pentru binele

cetățenilor și a localității. Până în 2009 a fost secretară a Consiliului local, iar următorii 10 ani a fost aleasă primară. Un timp a îndeplinit iarăși funcția de secretar al consiliului local al Consiliului sătesc Moara de Piatră. După ce fosta primărită a demisionat din motive de sănătate, interimatul, în perioada 2021 - 2022 „a căzut iarăși pe umerii” Valentinei Bejenaru, care mereu a făcut cinste funcției, or, cunoscând în detalii toate aspectele muncii în administrația publică locală și toate problemele cetățenilor, a candidat la alegerile locale din 29 mai

prin Moara de Piatră anterior poate aprecia schimbările ce se produc în ultimul timp în localitate. Sunt lucruri efectuate cu pondere pentru cetățeni: Oficiul medicilor de familie, reparația gimnaziului și a grădiniței, peste 70% din drumuri în variantă albă, iluminatul stradal – peste 95%, alte realizări importante.

Dar și realizările mai mici sunt, la fel, de necesare pentru comoditatea oamenilor, pentru aspectul satului și pentru conviețuirea armonioasă într-o atmosferă curată și frumoasă. Printre ele: amenajarea permanentă a teritoriului (sădirea copăce-

ment de modernizare a comunității.

Primărită, recent realeasă, are planuri concrete și pentru viitor: deschiderea unei farmacii, reparația Casei de cultura din satul Stepanovca, procurarea unui aparat pentru fizio-proceduri, a unui tractor cu remorcă, construcția unui teren de joacă în Mahaluță, a apeductului și sistemului de canalizare, cât și identificarea surselor pentru curățirea râului Cubolta.

Valentina Bejenaru a demonstrat, că este un primar pentru consăteni, că inițiază și duce la bun sfârșit lucruri benefice

2022, pe care le-a câștigat detașat, consătenii considerând de data aceasta, că merită să fie aleasă oficial în funcție de primar al satului Moara de Piatră.

Dar și Valentina Bejenaru a avut cu ce veni în fața electoratului, șirul de realizări vorbește elocvent despre spiritul ei de gospodar al comunității. Cine a fost

ilor de tuia și buxus, stațiile de așteptare, monumentul de la intrarea în sat, terenuri de joacă, reparația monumentului, curățenie prin cimitire). Acum, mai recent, a fost reparat acoperișul la căsuța din cimitirul Stepanovca, reconstruit podul din Colonița.

Pe rol de realizare curentă se află și alte lucrări importante pentru populația satului Moara de Piatră. Pavarea trotuarului la gimnaziu de la poartă până la școală și amenajarea trotuarului pe alea centrală, unde, ulterior, vor fi instalate scaune și urne pentru gunoi a devenit una din prioritățile Valentinei Bejenaru în cursul perma-

pentru locuitori, că trăiește cu grijile comunității, ele devenind prioritare în activitatea ei zilnică. Iar satul Moara de Piatră, în urma realizărilor concrete și reale, se primește și devine o localitate îngrijită, modernă și frumoasă, aproape de nerecunoscut pentru cei care de mai mult timp nu au fost prin locurile natale. Acest fapt se datorește atât oamenilor, cât și primarului-gospodar, ales conștient de cetățeni pentru a continua cele demarate, pentru a da start altor lucruri benefice pentru locuitorii s. Moara de Piatră, pentru generația în creștere, viitorul satului.

Valentina CEBOTARI

Germania oferă nouă milioane de euro pentru o stație de epurare la Cahul

Guvernul german investește nouă milioane de euro în construcția unei noi stații de epurare a apelor uzate de nivel regional din municipiul Cahul.

Noua stație va deservi orașul Cahul și satele învecinate Cotihana, Roșu și Crihana Veche. Termenul de executare a lucrărilor este de 24 de luni.

Potrivit unui comunicat de presă al reprezentanței Băncii Germane KfW la Chișinău, construcția acestei stații de epurare este unul dintre obiectivele-cheie ale Proiectului de Alimentare cu Apă și Canalizare din raionul Cahul, cu un buget total de 36,5 milioane de euro, oferit sub formă de grant de către Guvernul

german (23,5 milioane de euro), și Uniunea Europeană (13,0 milioane de euro). Suplimentar, proiectul prevede modernizarea rețelilor de apă/canal în orașul Cahul, satele Cotihana și Cri-

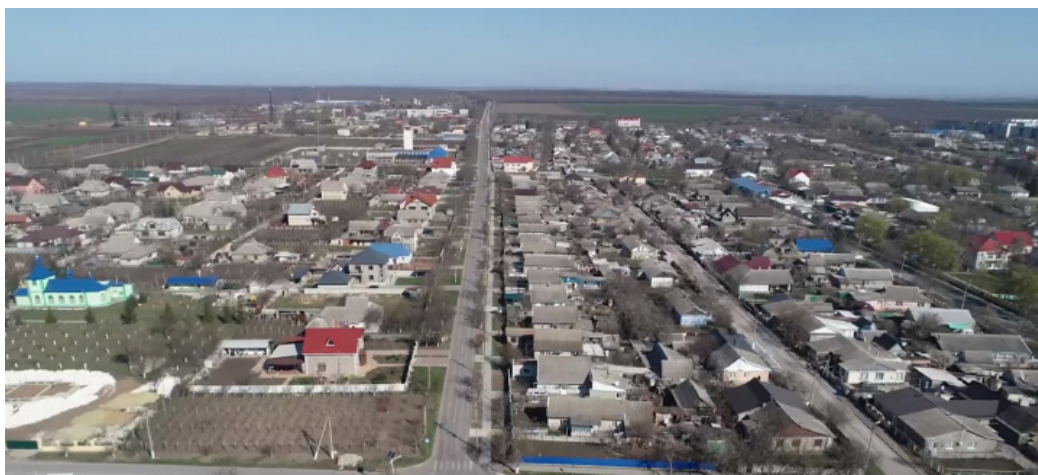
hana Veche, precum și crearea unui serviciu durabil de apă/canal din raionul Cahul cu un număr total de 39.000 de beneficiari.

De la independența Republicii Moldova, Germania

a oferit asistență de peste 150 de milioane de euro în cooperarea tehnică și financiară cu Republica Moldova.

**Serviciul de presă
al mun. Cahul**

Străzile din Talmaza, Ștefan Vodă iluminate cu sprijinul SUA

Circa șase mii de locuitori ai satului Talmaza din raionul Ștefan Vodă vor beneficia de sistem extins de iluminat public stradal, pe o porțiune de 12,2 km, în mai multe cartiere din localitate. Proiectul este în valoare de 78 de mii de dolari, dintre care circa 48 de mii a fost investiția Guvernului Statelor Unite, prin proiectul Comunitatea Mea.

„Mă bucur că lumina a ajuns și pe străzile din această parte a localității.

Problema iluminatului public a fost pusă drept prioritate și trebuia rezolvată, pentru ca femeile, copiii și persoanele în etate să se simtă în siguranță noaptea pe străzile din sat”, a menționat primarul de Talmaza, Eugen Prutean.

La rândul său, Scott Hocklander, șeful Misiunii Agenției SUA pentru Dezvoltare Internațională (USAID) în Moldova, a apreciat înalt colaborarea dintre autoritățile locale și

cetățeni. „Suntem încântați de ospitalitatea, dorința, efortul oamenilor și autorităților publice locale de a-și păstra tradițiile, de a îmbunătăți serviciile publice și de a pune în valoare potențialul turistic deosebit al localității”, a spus șeful USAID în țara noastră.

Guvernul Statelor Unite, prin intermediul Agenției USAID și Programului Comunitatea Mea, implementat de IREX, susține 92 de localități din întreaga

țară cu scopul de a eficientiza guvernarea locală și implementa proiecte de infrastructură, care îmbunătățesc serviciile publice, precum ar fi drumuri și trotuare, iluminat stradal, clădiri publice, școli, grădinițe, case de cultură etc.

**Tatiana RUSU,
Serviciul de presă
„Comunitatea mea” IREX**

Primul nanosatelit al Republicii Moldova plasat pe orbita terestră

Începând cu 12 august 2022, Universitatea Tehnică a Moldovei (UTM) a scris istorie prin plasarea pe orbita terestră de către astronauții de la Stația Spațială Internațională a primului nanosatelit al Republicii Moldova – TUMnanoSAT, proiectat, fabricat, dezvoltat și testat de UTM.

gii Spațiale prin programe subvenționate de guvern și Academia de Științe a Moldovei, am reușit să construim o infrastructură de comunicare cu sateliții, o infrastructură educațională. Au urmat două încercări de a aplica la Programul „KiboCube”, din a treia ne-a reușit. Astăzi sunt extraordi-

cunoașterii, rectorul Viorel Bostan a ținut să sublinieze că tehnologiile spațiale au fost întotdeauna un catalizator, un motiv suplimentar pentru ca studenții să învețe fizica, matematica și ingineria tehnologiei – astăzi Moldova are acces la tehnologii spațiale utilizate pe scară largă de multe țări dezvoltate. La crearea TUMnanoSAT, de exemplu, au contribuit profesori și studenți de la diferite facultăți ale UTM, vârsta medie a echipei fiind sub 30 de ani. Mai mult. Visul lor nu se oprește aici – echipa lucrează acum la o a doua iterație.

Oaspeții de onoare, Prim-ministra Natalia GAVRILIȚĂ, ministrul Educației și Cercetării Anatolie TOPALĂ, E.S. Ambasadorul Japoniei în RM Katayama YOSHIHIRO, prezenți la eveniment, au salutat cu entuziasm capacitatea grupului de cercetători și Universitatea Tehnică a Moldovei, pentru pasul important, făcut de Republica Moldova în dezvoltarea tehnologiilor moderne, care deschid noi orizonturi și perspective pentru Republica Moldova.

În discursul său, Prim-Ministra Natalia Gavriliță a felicitat echipa UTM și a remarcat că evenimentul este unul de rezonanță istorică, va aduce un șir de beneficii, atât domeniului științific, cât și cetățenilor:

„Sunt mândră pentru realizarea dumneavoastră și efortul depus pe parcursul ultimilor 14 ani, ca să ajungem în acest moment, când un vis a devenit realitate. Explorarea spațiului cosmic aduce nenumărate beneficii oamenilor, economiei, științei, dar și instituțiilor statului. Discutăm cu reprezentanți ai companiilor internaționale despre posibilitatea utilizării datelor din satelit pentru evaluarea roadei sau consecințelor unor calamități naturale.

Acest lucru va face politicile Guvernului mult mai precise și va aduce beneficii economiei”, a declarat prim-ministra în cadrul evenimentului.

Prezent la eveniment, Ambasadorul Japoniei la Chișinău, E. S. Katayama YOSHIHIRO, a reconfirmat susținerea statului japonez pentru proiectele de inovație și cercetare ale Republicii Moldova: „Aș dori să vă felicit pentru succes și aș vrea să-mi exprim un respect deosebit pentru munca făcută de o echipă talentată, care a adus un rezultat frumos. Astăzi, Moldova a lansat nu numai un satelit, dar și o speranță pentru viitor. Sunt sigur că acest pas va fi urmat de alte proiecte, cu susținerea statului japonez”, a spus Ambasadorul Katayama YOSHIHIRO.

Felicitând grupul de cercetători de la UTM, UTM-ul în particular și Republica Moldova în ansamblu, oficialii prezenți la eveniment au subliniat că speră ca acest proiect important să constituie o motivație în plus ca tinerii să urmeze calea cercetării și tehnologiilor. Ministerul Educației și Cercetării va face tot posibilul ca conexiunea dintre învățământ și cercetare să asigure un cadru propice pentru promovarea talenților și ideilor inovatoare.

Lansarea „TUMnanoSAT” reprezintă prima experiență spațială pentru R. Moldova, într-o cooperare internațională JAXA-UNOOSA. Amintim că în perioada iunie-august 2021, satelitul TUMnanoSAT, construit de Universitatea Tehnică a Moldovei, a trecut toate testele funcționale la Institutul de Științe Spațiale din România, conform rigorilor JAXA și NASA. Ulterior, a fost transportat în Japonia, la JAXA, unde a fost inclus în capsula de lansare JSSOD, fiind transportat la NASA și inclus în Cargo Dragon-2 și lansat în spațiu.

Serviciul de presă UTM

Apreciată de către specialiști drept o experiență spațială de rezonanță pentru comunitatea internațională, evenimentul a reunit la Tekwill personalități de prim rang din conducerea țării, reprezentanți de seamă ai comunității științifice, mediului academic, corpului diplomatic, reprezentanți ai Agenției Aeronautice din Japonia (JAXA) și Oficiului Națiunilor Unite pentru Afaceri Spațiale (UNOOSA), dar și tineri dornici să fie parte la acest moment istoric.

Copleșit de emoții, rectorul UTM, prof. univ., dr. hab. Viorel BOSTAN, a invitat audiența să fie parte a acestui vis mareț al UTM, devenit acum realitate:

„Acum 14 ani, un grup de cercetători și ingineri de la Universitatea Tehnică a Moldovei, condus de academicianul Ion BOSTAN, a avut un vis foarte frumos – să plaseze Republica Moldova în lista țărilor capabile să abordeze tehnologii spațiale. A fost creat Centrul Național de Tehnolo-

nar de mândru pentru realizarea pe care am obținut-o împreună cu echipa de studenți, cadrele didactice și cercetători ai Universității – asistăm acum la plasarea pe orbită a satelitului TUMnanoSAT, elaborat și asamblat la UTM! Acum, putem spune cu certitudine că Republica Moldova știe să construiască sateliți, TUMnanoSAT având rolul de a demonstra că studiile ingineresti au o mare perspectivă, iar UTM demonstrând astfel că întrunește cele mai înalte standarde ale unui învățământ tehnic de elită. Cu această ocazie vreau în primul rând să mulțumesc partenerilor noștri de dezvoltare United Nations Office for Outer Space Affairs (UNOOSA) și JAXA (Japan Aerospace Exploration Agency) care ne-au acordat asistența tehnică și ne-au creat această oportunitate extraordinară”, a spus Viorel BOSTAN.

Încurajând numeroșii tineri prezenți în sală să-și urmeze visul de a studia și explora noi domenii ale

Descoperiri istorice pe un deal din Tuzara Călărașilor

O nouă filă a fost înscrisă în istoria orașului Călărași, chiar la început de vară, când urbea a sărbătorit 590 de ani de la prima atestare documentară.

În urma mai multor cercetări făcute pe o suprafață de opt hectare, la Tuzara s-a conturat un nou sit arheologic cu urme de locuire din diferite epoci. Dintre vestigiile descoperite, se evidențiază o monedă turcească de argint din secolul al XVIII-lea, ceramică din diferite perioade istorice (Getică, Evul Mediu timpu-

riu, Hoarda de Aur, Moldovenească), fragment de vas din fontă din epoca Hoardei de Aur, cui metalic, plăcuță din bronz și un fragment de lulea de lut.

Inițiativa de a face cercetări pe suprafața dată îi aparține lui Iacob Mândrescu, muzeograf la Muzeul de Istorie și Etnografie din orașul Călărași, care a descoperit că în zona respectivă se regăsesc fragmente de vase ceramice, monede și alte rămășițe de obiecte vechi, încă de pe timpul când era student. „Am prezentat, la vremea respectivă, materialele descoperite în acel sector fostului meu profesor Ion Hâncu, care m-a încurajat să continui să explorez terenurile. Astfel, de când sunt la muzeu, am lucrat cu ceramica pe care am adus-o aici, iar apoi am discutat cu Vlad Vornic, directorul Agenției Naționale de Arheologie despre aceste descoperiri. Am făcut împreună aceste cercetări, iar fragmentele colectate au fost preluate la Chișinău, pentru a fi atent examinate, iar apoi vor reveni la noi la muzeu, la Călărași”, susține Iacob Mândrescu.

Cercetările de la Tuzara nu au presupus săpături adânci, fragmentele fiind găsite la suprafață, după ce terenurile au fost arate de către proprietari. Moneda de argint a fost descoperită datorită detectorului de metale. Se pare că pe locul dat s-au mai găsit anterior monede vechi de către persoanele care-și prelucrau pământul, iar acum ei au fost îndemnați să le aducă la muzeu pentru cercetări.

În urma analizei obiectelor descoperite, dar și a documentelor istorice, se conturează ideea că așezarea dată ar reprezenta de fapt vatra veche a orașului Călărași. Documentele scrise pe care le deține astăzi muzeul, permit conturarea hotarelor moșiei Tuzarei, iar hărțile demonstrează că drumul spre Iași trecea dincolo de râul Bâc, spre Tuzara

de astăzi. „Altă așezare care să aibă ceramică constantă din perioada Hoardei de aur, Evului Mediu timpuriu și Perioada Moldovenească, nu avem în perimetrul nostru. După analiza materialului colectat în data de 2 iunie urmează să fie făcută o publicație în literatura de specialitate, unde se vor regăsi mai multe precizări”, este constatarea muzeografului.

Potrivit lui, locul „cu pricina” este unul mai do- sit, fapt ce le permitea, pe timpuri, localnicilor să se ferească de pericolul invadatorilor. Cu timpul, când aceste riscuri s-au mai diminuat, așezările populației au coborât treptat, formându-se orașul de astăzi.

Doina HAREA,
Ziarul „Expresul”,
Ungheni

Rectoratul, asociația sindicală, personalul științifico- didactic și angajații Academiei de Administrare Publică exprimă sincere și profunde condoleanțe dlui
Serghei PALIHOVICI, prorector al
Academiei de Administrare Publică,
în legătură cu decesul tatălui său

ION

Dumnezeu să-l odihnească în pace cu dreptii

Abonarea 2022

Continuă abonarea pentru anul 2022 la revista științifico-metodică trimestrială **„ADMINISTRAREA PUBLICĂ”** și la ziarul **„FUNCȚIONARUL PUBLIC,”** publicații ale Academiei de Administrare Publică.

Revista **„Administrarea Publică”** apare trimestrial.

Costul unui abonament:

6 luni - 84 lei; 12 luni - 168 lei.

Indice poștal: 76957

Ziarul **„Funcționarul Public”** apare de 2 ori pe lună.

Costul unui abonament:

6 luni - 78 lei; 12 luni - 156 lei.

Indice poștal: 67919

ECHIPA REDACȚIONALĂ:

Sergiu VLADICA - șef Direcție

Ion AXENTI - specialist principal

Ana BARDUC - specialist principal

Marina PASTUH - inginer-programator

ADRESA NOASTRĂ:

MD 2070

mun. Chișinău, str. Ialoveni, 100.

Ziarul apare de două ori pe lună.

Indice 67919.

Tiraj: 300 ex.

Bun de tipar 29.08.2022

CONTACTE:

E-mail: aap.editura@yahoo.com

Tel: 0- 22- 28-40-78

Tipografia CEP USM

„Funcționarul Public” - supliment la revista „Administrarea Publică” -
publicație a Academiei de Administrare Publică